

RADA REDAKCYJNA

Michael D. Bailey, Stanisław Bylina, Wiesław Caban, Marek Derwich, Janusz Małek,
Witold Molik, Swietłana Mulina, Martin Nodl, Andrzej Nowak, Krzysztof Pilarczyk,
Kazimierz Przyboś, Tadeusz Stegner, Andrzej Szware, Edward Walewander,
Theodore R. Weeks

KOLEGIUM REDAKCYJNE

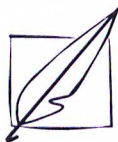
Krzysztof Bracha, Wiesław Caban, Ryszard Gryz (przewodniczący),
Lucyna Kostuch (zastępca przewodniczącego), Jacek Pielas, Stanisław Wiech

ALMANACH HISTORYCZNY

TOM 17, ZESZYT 1

Pod redakcją

Wiesława Cabana, Ryszarda Gryza, Jacka Legiecia

Wydawnictwo
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego

Kielce 2015

WSTĘP

Prezentowany zbiór tekstów stanowi pokłosie panelu poświęconego dziejom Polaków na Syberii w XVIII–XIX w., stanowiącego część IV Kongresu Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie, który obradował w dniach 4–7 września 2014 r. w Krakowie. Organizatorem i koordynatorem panelu „Zsyłki Polaków na Syberię w XIX i XX wieku” był prof. dr hab. Wiesław Caban.

Na tom składa się jedenaście tekstów. Artykuł Lidii Michalskiej-Brachy dotyczy osiągnięć historiografii polskiej do 1939 r. na polu badań dziejów społeczności polskiej na Syberii, zwłaszcza zesłańców.

W artykułach Tatiany Mosunowej oraz Anny Krich i Swietłany Muliny omówiono stan zachowania i miejsc przechowywania ciągle niedostatecznie wykorzystanych przez polskich historyków źródeł do dziejów społeczności polskiej na Syberii, znajdujących się w archiwach na Uralu i Zachodniej Syberii (Jekaterynburg, Omsk, Tobolsk, Tomsk).

Najliczniejsza grupa tekstów dotyczy dziejów polskiej zsyłki na Syberię w XIX w. – zarówno w okresie międzypowstaniowym (teksty Jana Trynkowskiego, Franciszka Nowińskiego i Artura Kijasa), jak i po powstaniu styczniowym (Jewgienij Siemionow, Swietłana Mulina).

W XIX w. Polacy trafiali na Syberię nie tylko jako zesłańcy. Dla wielu z nich stanowiła ona swego rodzaju „ziemię obiecaną”, dawała szansę na realizację marzenia o własnym gospodarstwie rolnym i stabilizacji ekonomicznej. Problemu polskiego osadnictwa na Syberii dotyczą teksty Anny Krich i Wiesława Masiarza. Polacy trafiali na Syberię również jako powołani do służby w armii carskiej żołnierze. Analizie ich liczebności i rozmieszczenia w garnizonach rozrzuczonych na wielkich przestrzeniach Syberii poświęcony jest tekst Jacka Legiecia.

Zarówno organizacja panelu, jak i niniejsze wydawnictwo stanowią elementy realizacji programu badawczego „Polscy zesłańcy na Syberii Zachodniej w drugiej połowie XVIII–XIX wieku w oczach Rosjan i ludności syberyjskiej” finansowanego ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (grant nr 0098/NPRH3/H12/82/2014).